

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Salo, Mikko

Title: Matematiikalla miljonääriksi?

Year: 2016

Version:

Please cite the original version:

Salo, M. (2016, 02.03.2016). Matematiikalla miljonääriksi?. Tiedeblogi.
<https://www.jyu.fi/blogit/tiedeblogi/salo>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

Matematiikalla miljonääriksi?

Mikko Salo. Kuvaaja Iida Liimatainen

[Nobel-palkinto](#) lienee maailman tunnetuin tieteellinen palkinto. **Alfred Nobelin** testamenttiin perustuvia palkintoja on jaettu vuodesta 1901. Huomattavan arvostuksen lisäksi palkintoihin liittyy muhkea vajaan miljoonan dollarin palkintosumma. Nobel-palkintojen alat on kuitenkin tarkasti rajattu, eikä monella tieteenalalla aivan vastaavaa gloriaa ole ollut tarjolla.

Matematiikan alalla Nobel-palkintoja ei jaeta, ja alan korkein kunnianosoitus on pitkään ollut ns. [Fieldsin mitali](#). Näitä palkintoja jaetaan neljän vuoden välein neljälle alle 40-vuotiaalle matemaatikolle. Vuonna 2014 murtui vihdoin eräs lasikatto, kun matematiikan Fieldsin mitali myönnettiin ensimmäistä kertaa naiselle (iranilais-amerikkalainen **Maryam Mirzakhani**). Suomalaiselle Fieldsin mitali on myönnetty kerran, kun **Lars Ahlfors** sai palkinnon vuonna 1936.

Fieldsin mitalin palkintosumma on pienehkö, mutta viime vuosina myös matemaatikoille on tarjottu uudenlaisia mahdollisuuksia nopeaan rikastumiseen. Vuonna 2000 julkistetut [seitsemän Millennium – ongelmaa](#) ovat tärkeitä avoimia matemaattisia kysymyksiä, joiden ratkaisusta on tarjolla miljoonan dollarin palkinto. Ongelmista yksi, kolmiulotteisen avaruuden rakennetta käsittelevä Poincarén konjektuuri, on ratkaistu, mutta kuusi palkintoa odottaa vielä ottajaansa.

Toinen merkittävä 2000-luvun tunnustus on norjalaisen matemaatikko **Niels Henrik Abelin** mukaan nimetty [Abel-palkinto](#). Tämä on nimeä ja palkintosummaa myöten eräänlainen matematiikan vastine Nobel-palkinnoille. Vuonna 2015 Abel-palkinnon sai kaksi matemaatikkoa, joista toinen oli myös Kaunis mieli -elokuvasta tunnettu **John Nash**.

Oma lukunsa palkintojen sarjassa on vuonna 2015 perustettu matematiikan [Breakthrough Prize](#), joka tarjoaa jopa kolmen miljoonan dollarin tunnustuksia huomattavista saavutuksista. Palkintojen taustalla ovat mm. sijoittaja **Yuri Milner** ja Facebookin perustaja **Mark Zuckerberg**. Palkintojen eräs

perusajatus on seuraava: jos huippu-urheilijoilla ja Hollywood-tähdillä on mahdollisuus huomattavaan julkisuusarvoon ja tulotasoon, miksi sama ei olisi mahdollista myös tieteen huipuilla?

Yhteiskunnallinen hyödynnettävyys ei kuitenkaan näissä palkinnoissa vaikuta olevan pääkriteeri. Esimerkiksi vuonna 2016 palkitun **Ian Agolin** geometrisen topologian työ edustaa puhdasta tiedettä, jonka mahdolliset sovellukset lienevät vuosikymmenten päässä.

2.3.2016 Mikko Salo, professori, matematiikan ja tilastotieteen laitos